Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător Balan Tatiana
Dosarul nr. 2r-2263/24 (2-24075944-02-2r-05082024)

D E C I Z I E

10 octombrie 2024 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Având în componența sa:
Președintele completului, judecătorul Panov Ana
Judecătorii Malîi Ala și Mămăligă Natalia

soluționând fără citarea părților, recursul declarat de avocata Soțchi Ina în interesele lui Moreșanu Ruslan și Moreșanu Alina,

împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul sediul Centru) din 12 iulie 2024, prin care a fost refuzată primirea cererii,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Moreșanu Ruslan și Moreșanu Alina împotriva lui Macovei Mircea, intervenienți accesorii notarul Carpov Tatiana și Instituția Publică „Agenția Servicii Publice", privind constatarea rezoluțiunii contractului de donație și rectificarea înscrierii din Registrul bunurilor imobile, -

a c o n s t a t a t:

Circumstanțele cauzei:

La 9 iulie 2024, Moreșanu Ruslan și Moreșanu Alina s-au adresat în instanță cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Macovei Mircea, intervenienți accesorii notarul Carpov Tatiana și Instituția Publică „Agenția Servicii Publice", privind constatarea rezoluțiunii contractului de donație și rectificarea înscrierii din Registrul bunurilor imobile.

Poziția instanței de fond:

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 12 iulie 2024 s-a refuzat în primirea cererii de chemare în judecată depusă de Moreșanu Ruslan și Moreșanu Alina în temeiul art.169 alin. (1) lit. e) Cod de procedură civilă.

Solicitarea recurentului:

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 26 iulie 2024, avocata Soțchi Ina în interesele lui Moreșanu Ruslan și Moreșanu Alina a declarat recurs

împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul sediul Centru) din 12 iulie 2024, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de fond, cu restituirea cauzei la rejudecare.

Argumentele părților:

În motivarea recursului, avocata Soțchi Ina în interesele lui Moreșanu Ruslan și Moreșanu Alina a invocat că încheierea instanţei de fond este una pripită în lipsa unui suport probatoriu care ar confirma legalitatea soluţiei adoptate.

Consideră că prin încheierea contestată se încalcă dreptul de acces liber la justiţie a recurenţilor şi art. 1 Protocol 1 al Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Relevă că la data depunerii cererii de chemare în judecată, recurenţii nu cunoşteau şi nu aveau de unde să cunoască despre decesul pârâtului Mircea Macovei.

Notează că din motivarea încheierii instanţei de fond din 12 iulie 2024, reiese că instanţa a accesat datele din Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor şi a constatat faptul că pârâtul este decedat. Astfel, instanţa de fond din inițiativă proprie a accesat o bază de date referitor la pârât.

Afirmă că cadrul legal existent stabileşte imperativ că doar actele de stare civilă sunt înscrisuri autentice de stat prin care se confirmă faptele şi evenimentele, inclusiv cele de deces. Numai aceste acte sunt recunoscute ca valabile în vederea constatării producerii unor efecte juridice. Astfel, decesul unei persoane, fiind supus înregistrării de stat, se face dovada printr-un certificat eliberat de organul de înregistrare a actelor de stare civilă.

Remarcă că la dosar lipseşte un certificat de deces, care ar proba faptul că pârâtul a decedat, iar informaţia pe care a accesat-o instanţa de fond nu echivalează cu prezentarea unui certificat de deces autentic.

Consideră că instanţa de fond urma să pună pe rol cauza şi să aplice ulterior succesiunea în drepturi prevăzută de art. 70 Cod de procedură civilă.

Termenul de declarare a recursului:

În corespundere cu prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din actele cauzei rezultă că încheierea recurată a fost pronunţată la 12 iulie 2024, iar cererea de recurs a fost depusă la 26 iulie 2024 (f. d. 21-27).

Astfel, recursul declarat de avocata Soțchi Ina în interesele lui Moreșanu Ruslan și Moreșanu Alina împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul sediul Centru) din 12 iulie 2024 se consideră depus în termen.

Aprecierea instanţei de recurs:

Analizând legalitatea şi temeinicia încheierii contestate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs şi a materialelor din dosar, Colegiul

civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău consideră recursul neîntemeiat şi care urmează a fi respins, din următoarele motive.

În conformitate cu prevederile art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

În temeiul prevederilor art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanţa de recurs după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să menţină încheierea.

Conform dispoziției art. 169 alin. (1) lit. e) Cod de procedură civilă, judecătorul refuză să primească cererea de chemare în judecată dacă: reclamantului şi/sau pârâtului îi lipseşte capacitatea de folosinţă, cu excepţia cazurilor prevăzute la art. 59 alin. (2).

În conformitate cu art. 59 alin. (2) Cod de procedură civilă, în cazurile prevăzute de lege, pot fi parte în proces asociaţiile şi societăţile care nu au personalitate juridică, dar care dispun de organe de conducere proprii.

Astfel, Colegiul evidențiază că excepţia de la art. 59 alin. (2) Cod de procedură civilă, se referă doar la persoanele juridice şi nu la persoanele fizice, pentru care în orice situaţie, dacă se constată lipsa capacităţii de folosință, procesul se încetează.

În accepțiunea art. 57 Cod de procedură civilă, capacitatea de a avea drepturi şi obligaţii procedurale civile (capacitatea de folosinţă a drepturilor procedurale civile) este recunoscută în măsură egală tuturor persoanelor fizice şi organizaţiilor care se bucură, conform legii, de dreptul adresării în judecată pentru apărarea drepturilor, libertăţilor şi intereselor lor legitime. Lipsa capacităţii procesuale de folosinţă poate fi invocată în orice fază a procesului. Actele de procedură îndeplinite de persoana lipsită de capacitatea de folosinţă sînt nule.

Iar, articolul 24 alin. (2) din Codul civil stipulează că capacitatea de folosinţă a persoanei fizice apare în momentul naşterii şi încetează o dată cu moartea.

Prin urmare, atât în sens procesual, cât şi în sens a dreptului material, la momentul decesului persoanei fizice, ultima îşi pierde capacitatea de folosinţă, adică nu mai poate dobândi drepturi şi obligaţii inclusiv de ordin procesual.

Capacitatea procesuală de folosinţă constituie o condiţie pentru a fi parte la procesul civil, dar şi o premisă pentru exerciţiul acţiunii civile şi dăinuirea procesului pentru soluţionarea acestuia în fond.

Prezenţa capacităţii procesuale de folosinţă în calitate de condiţie pentru exercitarea acţiunii trebuie să persiste pe întreaga durată a procesului.

Din materialele cauzei s-a constatat că, la 9 iulie 2024, Moreșanu Ruslan și Moreșanu Alina s-au adresat în instanță cu cerere de chemare în judecată împotriva

lui Macovei Mircea, intervenienți accesorii notarul Carpov Tatiana și Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, privind constatarea rezoluțiunii contractului de donație și rectificarea înscrierii din Registrul bunurilor imobile.

Astfel, instanța de fond, verificând prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor informația din Registrul de stat la persoanelor fizice, deținute de Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, a constatat că pârâtul Mircea Macovei a decedat la *****, până la depunerea cererii de chemare în judecată.

Prin urmare, s-a stabilit indubitabil că, la momentul depunerii cererii de chemare în judecată, la 9 iulie 2024, pârâtul Mircea Macovei era decedat, deci nu avea capacitate de folosință.

Din considerentele menționate şi având în vedere că nu au fost constatate careva temeiuri de fapt şi de drept, doveditoare a ilegalității încheierii contestate şi care ar duce la casarea acesteia, Colegiul civil conchide de a respinge recursul ca neîntemeiat şi de a menține încheierea contestată, prin care s-a refuzat în primirea cererii de chemare în judecată depusă de Moreșanu Ruslan și Moreșanu Alina împotriva lui Macovei Mircea, intervenienți accesorii notarul Carpov Tatiana și Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, privind constatarea rezoluțiunii contractului de donație și rectificarea înscrierii din Registrul bunurilor imobile.

Totodată, Colegiul judiciar respinge ca nefondate argumentele invocate în recurs precum că la dosar lipseşte un certificat de deces, care ar proba faptul că pârâtul a decedat.

Or, conform Regulamentului cu privire la Registrul de stat al populaţiei, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 333 din 18 martie 2022, Registrul de stat al populației, este un sistem unic integrat de evidenţă automatizată a cetăţenilor Republicii Moldova, străinilor cu drept de şedere pe teritoriul Republicii Moldova, precum şi a cetăţenilor plecaţi peste hotare pentru a se stabili cu traiul permanent sau pe un termen mai mare de trei luni.

Registrul de stat al populației constituie unica sursă oficială de informaţii privind datele personale ale persoanelor fizice pentru toate sistemele informaţionale ale autorităţilor publice, care utilizează şi prelucrează astfel de date.

În aceiași ordine de idei, nu pot fi reținute nici alegațiile invocate în recurs privitor la faptul că recurenţii nu cunoşteau şi nu aveau de unde să cunoască despre decesul pârâtului Mircea Macovei, or aceștia nu au făcuz uz de informația din Registrul de stat al populației.

Conform art. 56 alin. (3) Cod de procedură civilă, participanţii la proces sînt obligaţi să se folosească cu bună-credinţă de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligaţiilor procedurale, se aplică sancţiunile prevăzute de legislaţia procedurală civilă.

La fel, nu poate fi reținută afirmația părții reclamante/recurente precum că instanţa de fond urma să pună pe rol cauza şi să aplice ulterior succesiunea în drepturi prevăzută de art. 70 Cod de procedură civilă. Or, art. 70 din Codul de procedură civilă, ce reglementează succesiunea în drepturi procesuale, presupune situaţia în care pârâtul ar fi decedat după intentarea procesului civil, statuând situaţia ieşirii din raportul litigios a părţii prin deces, ceea ce presupune mai întâi intrarea în raport şi dobândirea calităţii de parte prin intentarea procesului civil.

Subsecvent, Colegiul civil relevă că, conform jurisprudenţei CtEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situaţiei prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (*cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991*), pe când în recursul declarat, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Reieşind din faptul, că încheierea contestată a fost adoptată cu respectarea normelor de drept procedural și material, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău a ajuns la concluzia, că recursul declarat de avocata Soțchi Ina în interesele lui Moreșanu Ruslan și Moreșanu Alina urmează a fi respins ca neîntemeiat, cu menținerea încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul sediul Centru) din 12 iulie 2024.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău-,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de avocata Soțchi Ina în interesele lui Moreșanu Ruslan și Moreșanu Alina.

Se menține încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul sediul Centru) din 12 iulie 2024, emisă în cauza civilă la cererea depusă de Moreșanu Ruslan și Moreșanu Alina împotriva lui Macovei Mircea, intervenienți accesorii notarul Carpov Tatiana și Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, privind constatarea rezoluțiunii contractului de donație și rectificarea înscrierii din Registrul bunurilor imobile.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
Judecătorul: Panov Ana

Judecătorii: Malîi Ala

Mămăligă Natalia